

PARCUL NATURAL APUSENI

Un parc pentru natură și oameni

www.parcapuseni.ro

**Asociația Administrațiilor
de Arie Naturale Protejate**

Identitate și peisaj

Cultura lemnului în Apuseni

Alin Moș - Director, Administrația Parcului Natural Apuseni

PARCUL NATURAL APUSENI

Un parc pentru natură și oameni

www.parcapuseni.ro

Administratorilor de Arie Protejate din Romania

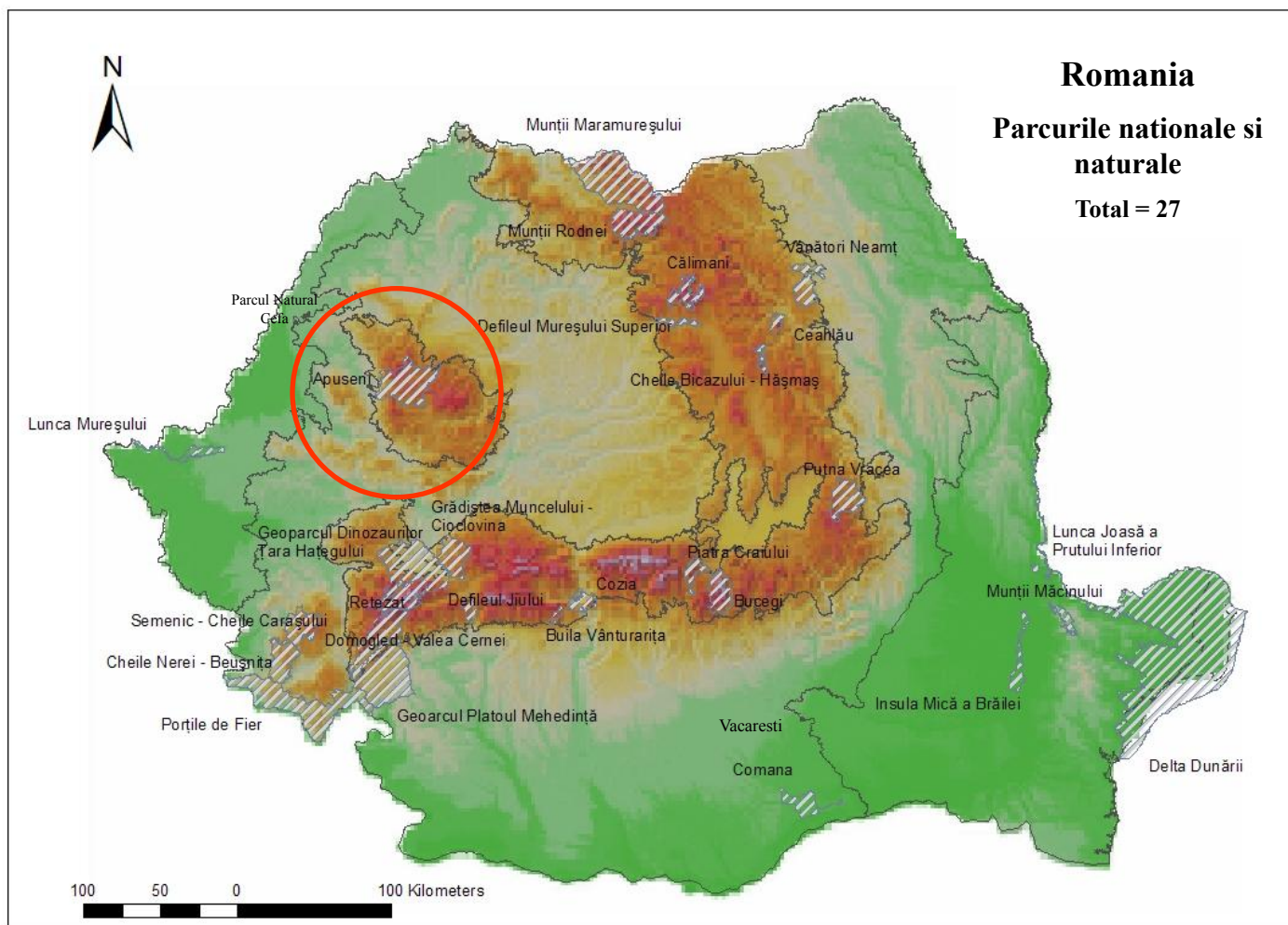
- înființată în 2011 ca urmare a implementării unui proiect GEF-UNDP
- reunește administrații de arie naturale protejate din cadrul Regiei Naționale a Pădurilor Romsilva și alte structuri similare, având personalitate juridică
- valoarea totală a finanțărilor accesate - peste 500 mil. lei
- scop – crearea cadrului de colaborare și de reprezentare a administrațiilor
- Suprafața ariilor naturale protejate – 24% din teritoriul național
- 25,5% media UE

PARCUL NATURAL APUSENI

Un parc pentru natură și oameni

www.parcapuseni.ro

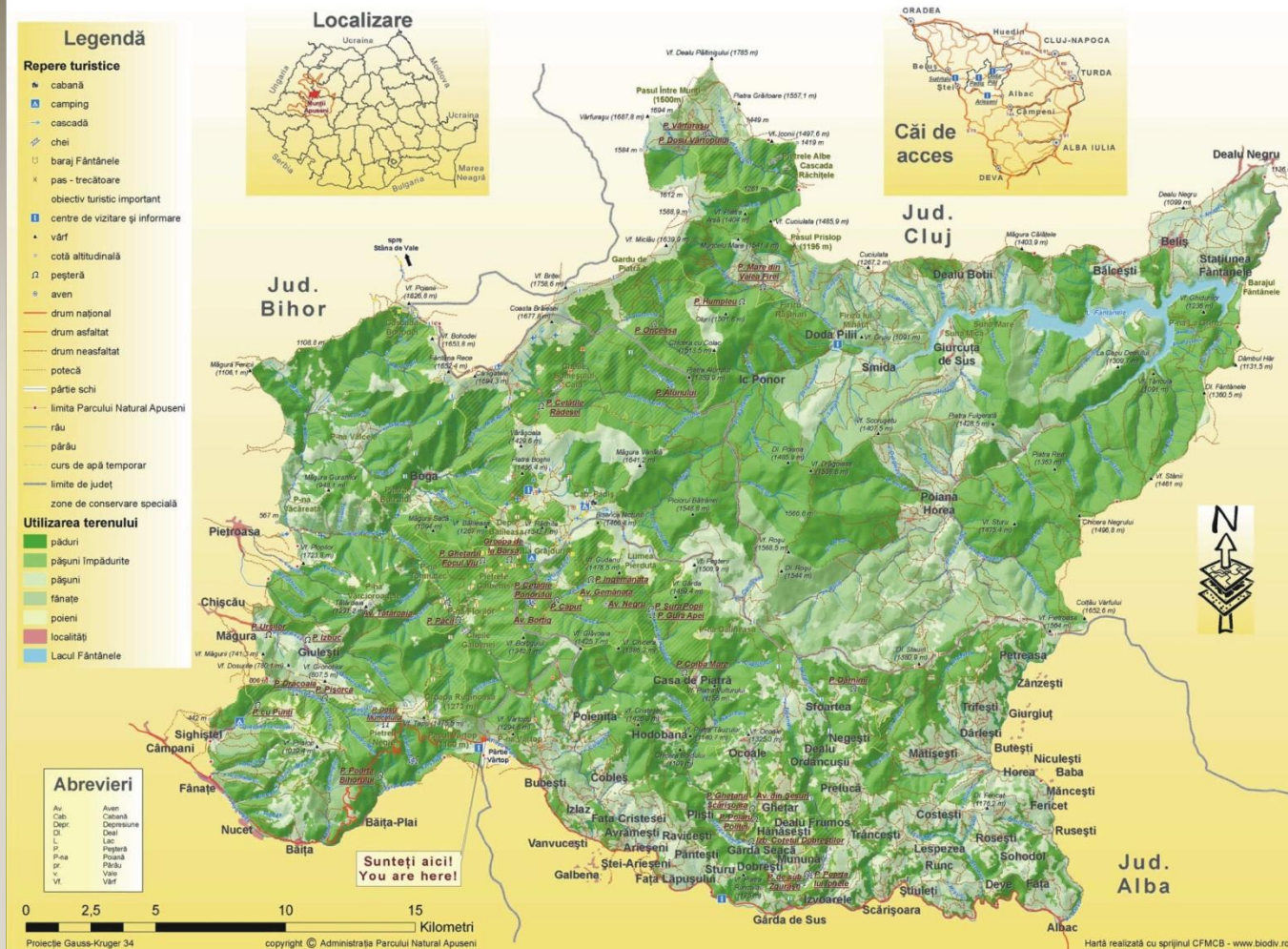
PARCUL NATURAL APUSENI

Un parc pentru natură și oameni

www.parcapuseni.ro

Informații generale

- Suprafața: 75784 ha
- Al treilea parc din România ca mărime a suprafeței
- Cea mai importantă zonă carstică a României
- Cuprinde suprafețe din 3 județe: Bihor, Cluj și Alba
- Unul din cele mai populate parcuri din România ~ 10.000 locuitori
- Peste 500.000 de vizitatori anual
- Parte integrantă a Țării Moților

PARCUL NATURAL APUSENI

Un parc pentru natură și oameni

www.parcapuseni.ro

PARCUL NATURAL APUSENI și aile naturale protejate integrate

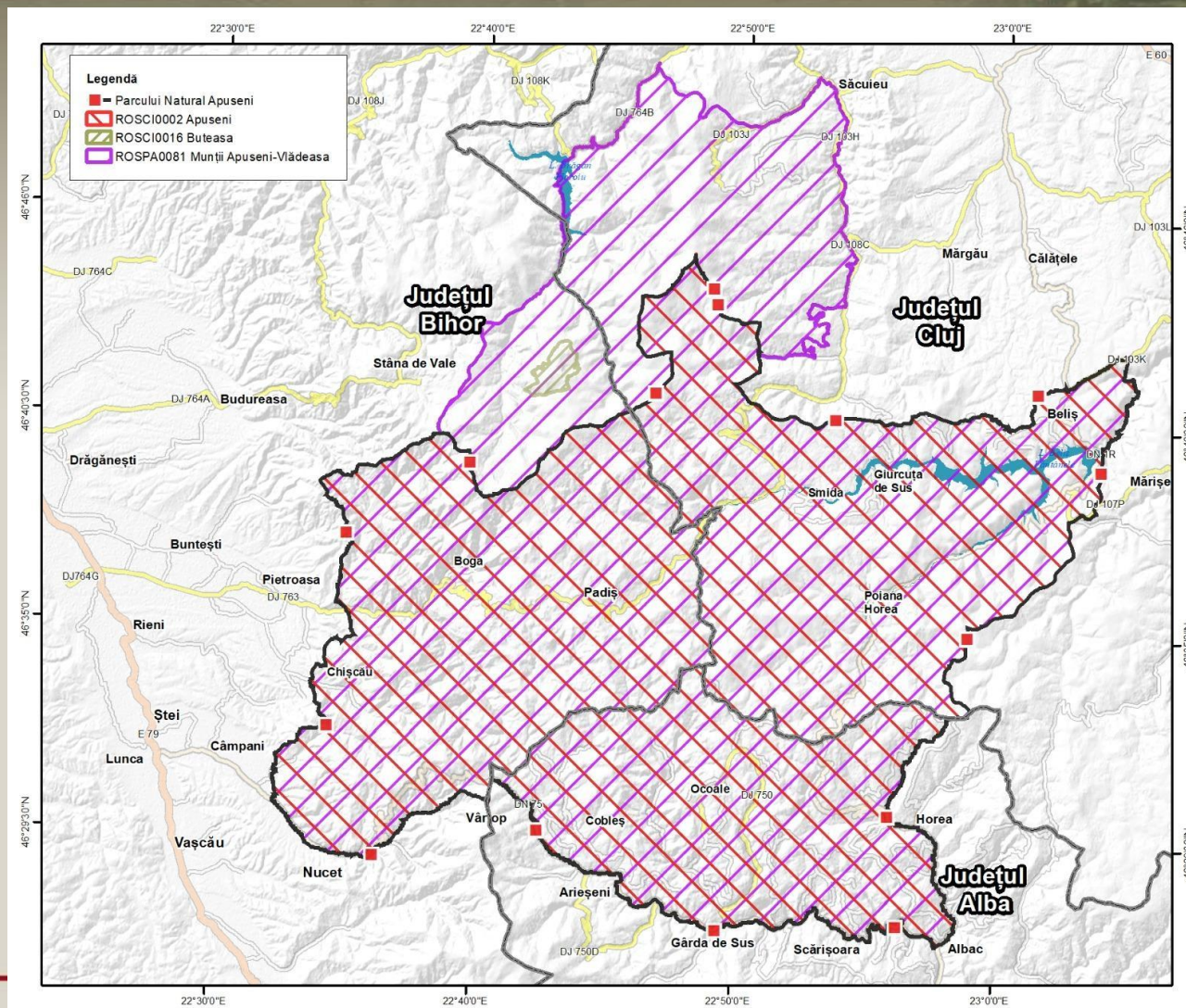
Parcul Natural Apuseni
-suprafață: 75784 ha

Situl de interes comunitar **ROSCI 0002 Apuseni**
-- suprafață: 75.943 ha

Situl de interes comunitar **ROSCI 0016 Buteasa**
- suprafață: 396 ha

Aria de protecție specială avifaunistică
ROSPA 0081 Munții Apuseni - Vlădeasa
-suprafață: 93.082 ha

SUPRAFAȚA TOTALĂ = 96.608,4 ha

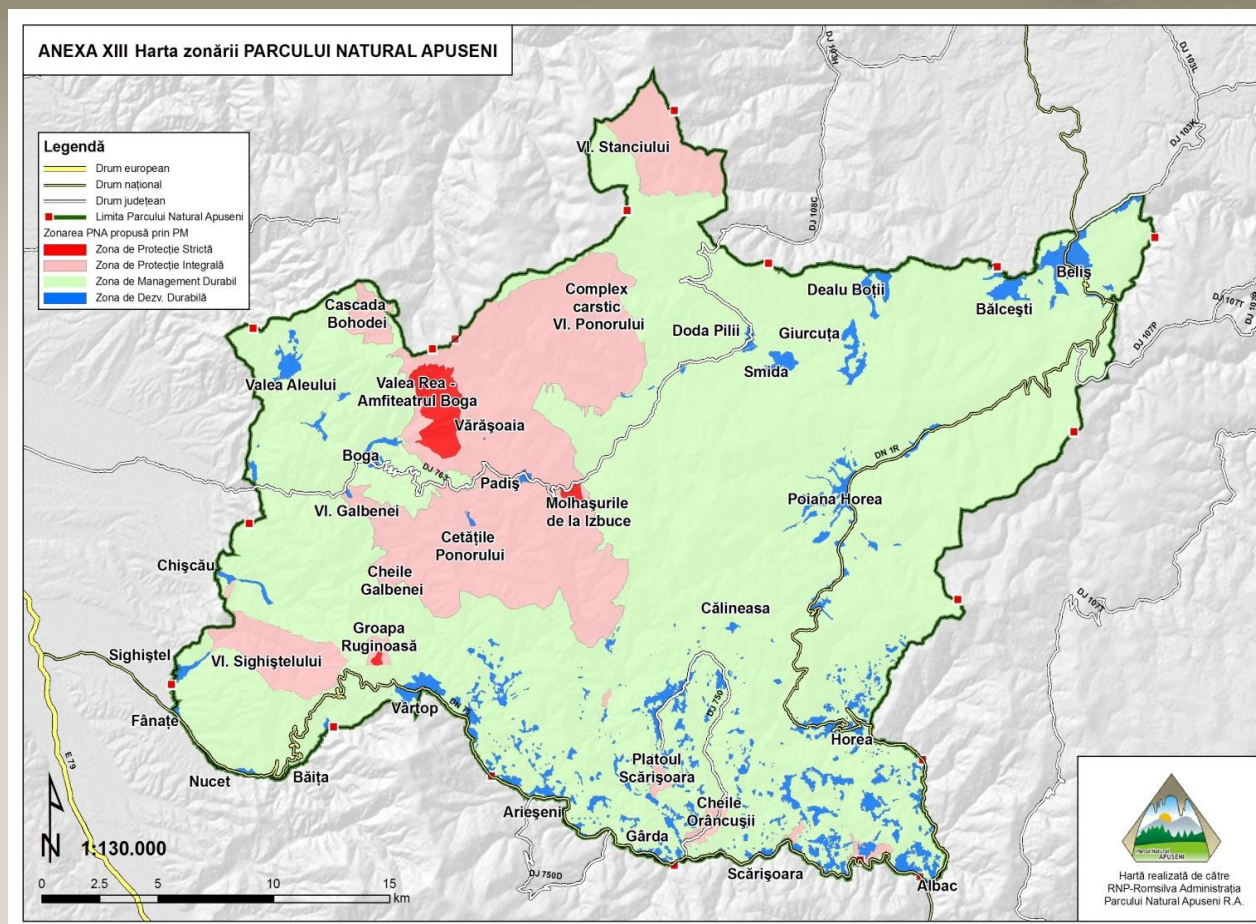
PARCUL NATURAL APUSENI

Un parc pentru natură și oameni

www.parcapuseni.ro

Zonele de management ale Parcului Natural Apuseni

- Zone cu protecție strictă (ZPS) - 0,89%
- Zone de protecție integrală (ZPI) – 22,10%
- Zone de management durabil (ZMD) – 71,98%
- Zone de dezvoltare durabilă (ZDD) – 5,03%

PARCUL NATURAL APUSENI

Un parc pentru natură și oameni

www.parcapuseni.ro

Capital Natural

Diversitate speciilor:

Specii de plante – peste **1550** specii, din care 96 specii protejate

Specii de animale – peste **1380** specii, din care 147 specii protejate

Diversitatea tipurilor de habitate naturale:

33 de habitate naturale identificate

9 habitate prioritare

Peșteri (zona carstică) :

Peste 1500 de peșteri sunt situate în parc

PARCUL NATURAL APUSENI

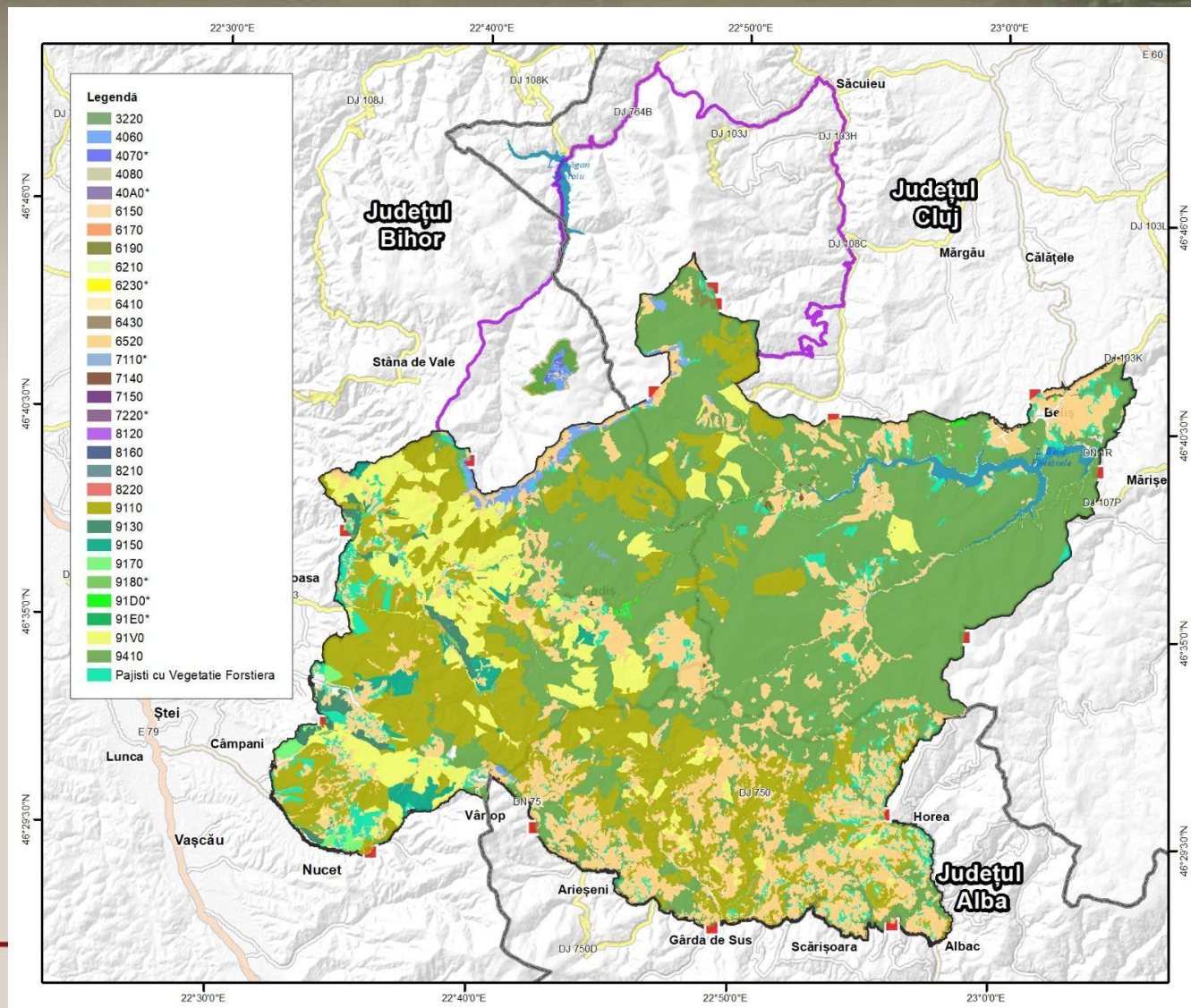
Un parc pentru natură și oameni

www.parcapuseni.ro

Capital Natural

Habitate naturale de interes comunitar

- Pajiști
- Păduri
- Tufărișuri
- Mlaștini
- Stâncării
- Peșteri

PARCUL NATURAL APUSENI

Un parc pentru natură și oameni

www.parcapuseni.ro

*Carst
împădurit*

PARCUL NATURAL APUSENI

Un parc pentru natură și oameni

www.parcapuseni.ro

ANEXA I

Harta generală a PARCULUI NATURAL APUSENI
și a siturilor Natural 2000: ROSCI0002 Apuseni, ROSCI0016
Buteasa și ROSPA 0081 Munții Apuseni Viădeasa

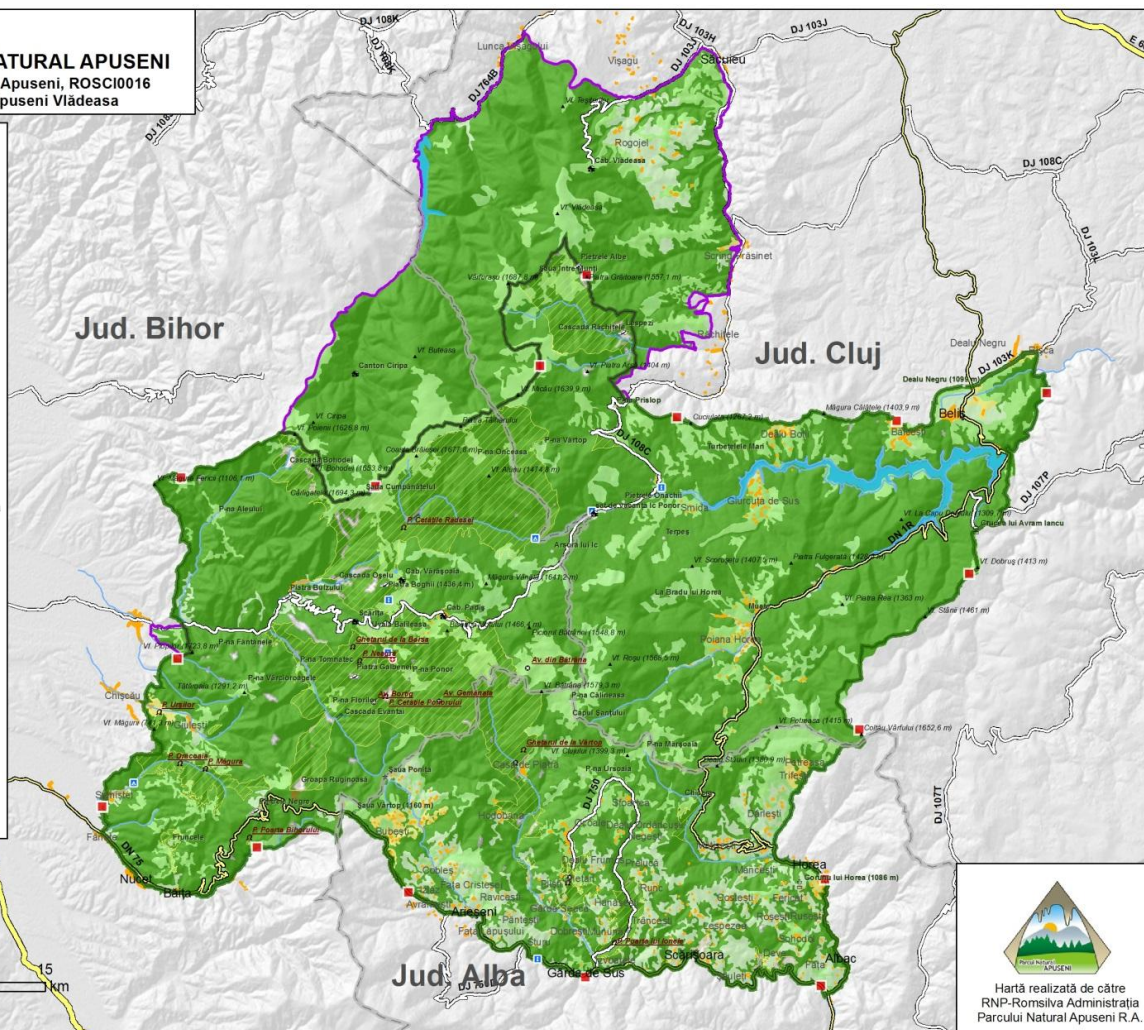
Legenda

- aven
- ✱ cabană
- camping
- cascadă
- chei
- infopoint
- lac
- loc
- monument
- peșteră
- refugiu
- stâncărie
- vârf
- șa
- Limita de județ
- Limita Parcului Natural Apuseni
- Limita ROSPA0081 Munții Apuseni Viădeasa
- Drum european
- Drum național
- Drum județean
- Rețea hidrografică
- Zone de conservare specială
- Aglomerări construcții
- Așezări rurale
- Eroziune
- Terenuri agricole
- Pajiști
- Fânețe
- Padure
- Pășuni împădurite
- Stâncării, bolovașișuri
- Lacuri

N
1:160.000

0 2.5 5 10 15 km

Proiecție cartografică Stereo70

Hartă realizată de către
RNP-Romsilva Administrația
Parcului Natural Apuseni R.A.

Principalele
categorii de
folosință a
terenurilor

-Păduri = 74%

-Pajiști = 19%

-Altele = 7%

PARCUL NATURAL APUSENI

Un parc pentru natură și oameni

www.parcapuseni.ro

Ariile protejate – punct de cotitură în evoluția conceptului

„Ariile protejate nu trebuie să fie insule separate de comunitățile umane, plasate într-o mare a dezvoltării socio-economice, ci parte a strategiei fiecărei țări pentru dezvoltare durabilă și utilizare rațională a resurselor sale naturale și trebuie să fie amplasate într-un context regional al planificării”.

Extras din rezoluția celui de al IV-lea Congres Mondial al Parcurilor Naționale și Ariilor Protejate, 1992 Caracas, Venezuela

PARCUL NATURAL APUSENI

Un parc pentru natură și oameni

www.parcapuseni.ro

Managementul unui parc natural

- **Scop:** protecția și conservarea peisajului
- **Instrumente:** Plan de Management și Regulament
 - Promovarea principiilor de *land stewardship* - implicarea comunităților în administrarea unei suprafețe de teren, indiferent de proprietatea acesteia, luând în considerare dimensiunile ecologice, economice, sociale și culturale

PARCUL NATURAL APUSENI

Un parc pentru natură și oameni

www.parcapuseni.ro

Peisaj caracteristic Țării Moților

Comunități locale dependente de pădure

PARCUL NATURAL APUSENI

Un parc pentru natură și oameni

www.parcapuseni.ro

Economia locală este susținută de **3 piloni** principali:

1. Exploatarea și prelucrarea resurselor forestiere

2. Creșterea animalelor

3. Turism

PARCUL NATURAL APUSENI

Un parc pentru natură și oameni

www.parcapuseni.ro

Economia locală – evoluție recentă

Impactul generat de ultimele evoluții socio-economice asupra *culturii lemnului* a fost unul nefavorabil

- pierderea piețelor pentru produsele din lemn consacrate;
- pierderea cunoștințelor și aptitudinilor necesare utilizării tradiționale a resurselor;
- creșterea consumului de resurse (lemn) pentru a realiza același profit din alte produse din lemn

PARCUL NATURAL APUSENI

Un parc pentru natură și oameni

www.parcapuseni.ro

Comunități locale

Comunitățile locale din Apuseni –
numiți **moți, țopi, mocani** sau **crișeni**,
au o identitate culturală și istorică
recunoscută național și internațional

Oameni + Păduri = **Cultura lemnului**

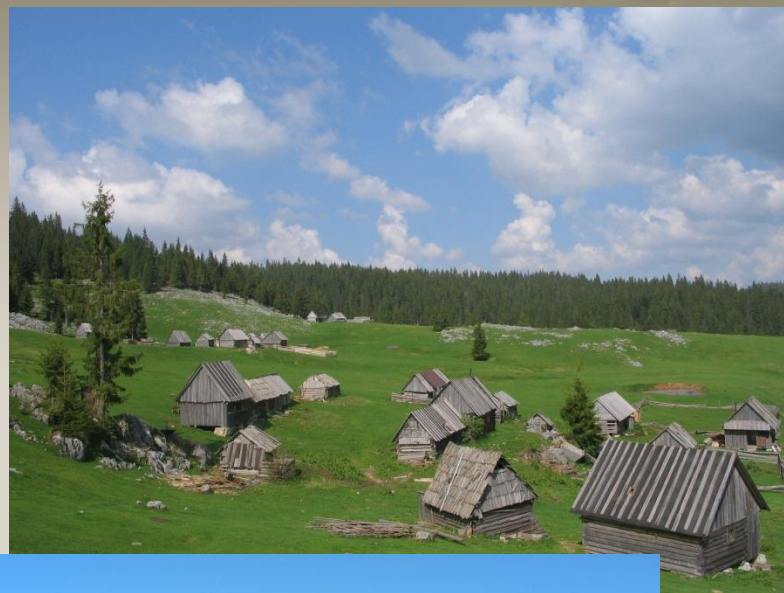

PARCUL NATURAL APUSENI

Un parc pentru natură și oameni

www.parcapuseni.ro

Comunități locale dependente de pădure

PARCUL NATURAL APUSENI

Un parc pentru natură și oameni

www.parcapuseni.ro

Bucătăria locală

Dependentă de valorificarea produselor pădurii

PARCUL NATURAL APUSENI

Un parc pentru natură și oameni

www.parcapuseni.ro

Amenințări și pericole

Dinamica populației locale în continuă **scădere**

Intervalul 2010 – 2020 **scădere medie 1%/an**

Cauze principale

- **migrația** tinerilor spre centre urbane și în afara țării
- scăderea **natalității**
- **îmbătrânirea** populației rezidente

PARCUL NATURAL APUSENI

Un parc pentru natură și oameni

www.parcapuseni.ro

Amenințări și pericole

Efectele scăderii populației locale

- abandonarea gospodăriilor și activităților tradiționale

- pierderea unor ocupații caracteristice: prelucrarea lemnului, creșterea animalelor, etc

- abandonarea terenurilor

- scăderea suprafețelor de pajiști cu peste 2.900 ha din total 19.000 ha
- pierderea diversității de specii și habitate naturale
- deteriorarea calității peisajului caracteristic

- **gentrificarea** – transferul unor proprietăți către persoane din mediul urban

- achiziția unor imobile (clădiri, terenuri) fără continuarea activităților tradiționale
 - creșterea presiunii pe resursele locale necesare unui standard de viață superior
-

PARCUL NATURAL APUSENI

Un parc pentru natură și oameni

www.parcapuseni.ro

Propuneri

- tranziția către o dezvoltare durabilă să aducă **beneficii** și **grupurilor sociale** mai vulnerabile;
- **asigurarea accesului** comunităților locale dependente de păduri la **resursele pădurii** ca o condiție a asigurării securității alimentare a acestora;

PARCUL NATURAL APUSENI

Un parc pentru natură și oameni

www.parcapuseni.ro

Propuneri

-acordarea unor **plăți compensatorii** proprietarilor de păduri supuse unor restricții motivate de nevoia de conservare a speciilor și habitatelor, cu scopul implementării unor soluții bazate pe natură care asigură calitatea și diversitatea serviciilor ecosistemelor;

PARCUL NATURAL APUSENI

Un parc pentru natură și oameni

www.parcapuseni.ro

Propuneri

— finanțarea restaurării și protejării habitatelor naturale forestiere sensibile din zone carstice pentru a atenua vulnerabilitatea la efectele schimbărilor climatice (vânturi puternice, secetă, dăunători, etc) și pentru a avea păduri sănătoase, diverse și reziliente

PARCUL NATURAL APUSENI

Un parc pentru natură și oameni

www.parcapuseni.ro

Propuneri

- utilizarea cunoștințelor și experienței comunităților dependente de pădure pentru a deveni furnizori de produse și servicii pentru economia circulară.

PARCUL NATURAL APUSENI

Un parc pentru natură și oameni

www.parcapuseni.ro

Practicile tradiționale de utilizare a resurselor pădurii asigură:

- o mai bună refacere și conservare a biodiversității
- reziliența pădurilor
- îndeplinirea funcțiilor socioeconomice și de mediu
- reziliența comunităților locale dependente de pădure

PARCUL NATURAL APUSENI

Un parc pentru natură și oameni

www.parcapuseni.ro

Viziunea factorilor interesați din Parcul Natural Apuseni

Parcul Natural Apuseni va fi o zonă importantă la nivel internațional, cu peisaj carstic montan, cu o biodiversitate bine conservată, un turism specific și de calitate, o utilizare durabilă a resurselor, o infrastructură care să sprijine dezvoltarea durabilă și comunități locale care își mențin tradițiile unice și un standard de viață bun.

Extras din Planul de Management al Parcului Natural Apuseni, ediția 2006

PARCUL NATURAL APUSENI

Un parc pentru natură și oameni

www.parcapuseni.ro

**Natura ca fundament
al dezvoltării socio-economice trebuie
protejată împreună
cu comunitățile locale.**

Vă mulțumesc pentru atenție!

Alin Moș

**Asociația Administrațiilor de Arie Naturale Protejate
Administrația Parcului Natural Apuseni**